

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

25-11-2022

Sagatavoja:

Uzziņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Top digitālā bibliotēka kultūras mantojuma pieejamībai

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) kopā ar partneriem izveidojusi vienotas piekļuves pakalpojumu Latvijas kultūras mantojuma saturam tiešsaistē. Plānots, ka vēl šogad būs pieejama Digitālā kultūras mantojuma platforma, kas ļaus vienuviet aplūkot tūkstošiem digitalizētu tekstu, skaņas un videoierakstu, karšu, kultū-

ras pieminekļu datu, fotonegatīvu un citu materiālu no muzeju, arhīvu un bibliotēku krājumiem. Ir digitalizētas grāmatas, laikraksti, dokumenti, pergamenti, muzeju priekšmeti, skaņu un videoieraksti, kinofilmas, kultūras pieminekļu lietas, fotonegatīvi, kartes, notis, veikti kultūras pieminekļu 3D uzmērījumi, arī aktuālu kultūras no-

rišu un Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā iekļauto vērtību digitālā fiksēšana, kas aptver materiālus no Latvijas muzejiem, projekta partneriem un citām iestādēm. Latvijas iedzīvotājiem būs pieejama virkne dažādu materiālu, kas līdz šim glabājušies muzejos vai arhīvos un ko digitalizējuši projekta dalībnieki. Piemēram, interesentiem būs pieejami 150 000 fotonegatīvu, 976 000 lappušu teksta dokumentu un 275 000 minūšu skaņas un video materiālu no LNB krājumiem. No šodienas ir pieejama arī jauna digitāla karšu kolekcija "kartes.lndb.lv", kurā glabājas gandrīz 4000 digitalizētu karšu, plānu un atlantu no LNB krājuma. Karšu pārākā ir iekļautas vairāk nekā 100 ģeoreferencētas kartes no 17. gadsimta kartēm līdz dažādiem mūsdienu ģeotelpisko datu slāņiem. **LETA**

LĪDZJŪTĪBA

*Pār lieliem tīrumiem ceļš vijies,
Nu klusā takā solis mieru rod.
/A. Balodis/*

Visdziļākā līdzjūtība Edvardam Ratniekam un viņa ģimenei, **vecotēvu** mūžībā pavadot.

Zemkopības ministrijas kolektīva vārdā
Kaspars Gerhards

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 14-11-2022

Latviešu grāmatai 500

Latviešu grāmatniecības vēsturei zīmīgā datumā, 8. novembrī, atvērta un ikvienam kļuvusi pieejama jauna mājaslapa "gramatai500.lv".

Mājaslapā var iepazīties ar notikumiem un jaunumiem, kas saistīti ar grāmatniecības piecsimtgadī ciklā "Latviešu grāmatai 500". Programmu veido Latvijas Nacionālās bibliotēkas

(LNB) un "Latviešu grāmatai 500" partneri. "Latviešu grāmatai 500" idejas autors ir LNB direktors Andris Vilks, bet patrons ir Valsts prezidents Egils Levits.

Apjomīgā piecu gadu programmā (2021—2025) izcelti procesi, kas reiz iekustināja latviešu rakstītā un iespīestā vārda izplatību. Notikumu cikla ietvaros tiek piedāvāti grāmat-

niecībai un valodas attīstībai veltīti pasākumi — izstādes, grāmatas, lekcijas, konferences un koncerti, kas apkopoti mājaslapā "gramatai500.lv".

Ikviena aicināts iesaistīties "Latviešu grāmatai 500" norišu tapšanā, rakstot pieteikumu mājaslapas sadaļā "Pieteikties". Pieteikums var būt saistīts ar grāmatniecības, literatūras, valodas vēsturi, personībām, kuru

devums šajā laukā bijis nozīmīgs, kā arī vietām, kur risinājušies nozīmīgi notikumi. Idejas autors var būt privātpersona, domubiedru kopa vai institūcija.

Mājaslapas "gramatai500.lv" tekstus rakstījuši rakstnieks Osvalds Zebris un literatūrzinātnieks, LNB vadošais pētnieks Pauls Daija.

Sagatavoja INESE ELSIŅA

Avots: Stars

Datums: 11-11-2022

Gatavojas Literatūras gada balvai

Jau šobrīd noris gatavošanās vienam no centrālajiem notikumiem Latvijas literatūrā – Latvijas Literatūras gada balvai (LALIGABA), kas ik pavasarī tiek pasniegta spožākajiem pašmāju autoriem piecās nominācijās. Jaunā ekspertu komisija sākusī 2022. gada literārā devuma izvērtēšanu.

LALIGABA ekspertu komisijā turpmākos mēnešus strādās "Latvijas Radio 1" kultūras žurnāliste Anda Buševica, kura teic, ka grāmatas lasa, kopš sevi atceras, savukārt vismaz ceturtdaļ-

gadsimtu ar mediju starpniecību iesaka to darīt arī citiem; tulkotājs un atdzejotājs Dens Dimiņš, viens no ražīgākajiem iepriekšējo balvu nominantiem un ieguvējiem; rakstniece, publiciste un teoloģe Ilze Jansone; ilustratore un dzejniece Lote Vilma Vitiņa, pērnā gada LALIGABA spilgtākā debutante; literatūrzinātnieks, profesors Ojārs Lāms, kura interesi vienmēr saistījusi arī jaunākā latviešu literatūra; dzejnieks, reklāmas speciālists, divu romānu autors Andris Akmentiņš, kurš cita starpā aroda noslēpumos iz-

glīto rakstniecību studēšos; dzejniece, atdzejotāja, tulkotāja, redaktore Ingmāra Balode, "LALIGABA 2023" ekspertu komisijas priekšsēdētāja, tulko un atdzejo galvenokārt no poļu, bet arī no vairākām citām valodām.

2022. gadā Latvijā izdotos literāros darbus izvērtēs un nominēs šādās kategorijās – labākais dzejas darbs, labākais prozas darbs, labākais Latvijas autora oriģināl-literatūras darbs bērniem, labākais ārvalstu literatūras tulkojums latviešu valodā un spilgtākā debija literatūrā. Eksperti izvirzīs arī

kandidātus speciālbai un mūža balvai Latvijas literatūrā.

Pieteikumi iesniedzami Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtā – Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Mūkusalas ielā 3, nākot pa darbinieku ieeju no Valguma ielas puses (no trešdienas līdz piektdienai laikā no 9 līdz 17, pirms tam sazinoties pa tālr. 28270431 vai rakstot: laligaba@gmail.com). Balvas nolikums pieejams: <https://laligaba.lv/index.php/lv/nolikums>.

ANITA BORMANE

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 16-11-2022

Gudrs skats uz Latvijas pagātņi

Novembrī ceļu pie lasītājiem sāk Mārtiņa Kībilda grāmata par Latvijas vēsturi – “Atslēgas”

Sākot ar novembri, grāmatniecās ceļu pie lasītājiem sāk žurnālista, televīzijas raidījumu autora un vadītāja Mārtiņa Kībilda izsnāgtā grāmata “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi”. Tā veidota pēc tāda paša nosaukuma dokumentālā televīzijas raidījuma materiāliem, populārzinātniski iepazīstinot ar 50 faktoloģiskiem un sižetiski aizraujošiem stāstiem par zīmīgākajiem Latvijas vēstures atslēgas notikumiem no 1918. gada līdz mūsdienām. Izdevumu papildina bagātīgs, iepriekš neredzētu fotogrāfiju klāsts. Grāmata pieejama latviešu, angļu un krievu valodā.

Apjomīgais izdevums “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi” mūsdienīgā un viegli uztveramā veidā stāsta par nozīmīgākajiem Latvijas vēstures notikumiem simt gados (1918–2018). M. Kībilda nebija vēsturnieks, taču šo jomu atzina par vienu no savas dzīves kaislībām. Tas atspoguļojas arī “Atslēgās”, kur jaušama detektīva cienīga aizrautība un asredzīgs skats uz maz zināmām, tostarp neērtām Latvijas pagātnes ainām, lai katram tās padarītu saprotamas. Jaunā publikācija aicina ikvienu lasītāju – neatkarīgi no vecuma un vēstures zināšanām – uz kritisku sarunu, lai lauztu stereotipus par izšķirīgu valsts pagātnes notikumu gaitu, izceltu to likumsakarības, kā arī saikni ar šodieni.

“Mārtiņa izolots, sāks un iedvesmots, projekts un raidījums “Atslēgas” aizvadītā gada laikā kļuva par mūsu ģimenes, draugu un domubiedru svētu kopdarbu. Viņš vēlējās, lai šis nozīmīgais materiālu kopums turpinātu patstāvīgu dzīvi, raisītu diskusijas par Latvijas vēsturi un būtu plaši pieejams un noderīgs kā tiem, kas māca un mācās, tā arī ikvienam, kam mūsu valsts

Mārtiņa Kībilda darba turpinātāja Ilze Grase-Kībilde (no kr.).

un tās vēsture ir interesanta, būtiska vai – vēl gluži sveša. Jaunā grāmata šos mērķus apvieno, ļaujot to izmantot gan kā uzzīņu resursu, gan mācību līdzekli, gan arī reprezentatīvu stāstu par mūsu valsti. Bet pats galvenais – tā ir Mārtiņa un mūsu ģimenes dāvana Latvijai! Nav izsakāms vārds vai izmērāms naudā milzīgais iedrošinājums un atbalsts, ko saņēmām grāmatas radīšanas laikā. Es no visas sirds pateicos ikvienam, kuŗš noticēja un palīdzēja “Atslēgām” tapt! – saka projekta “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi” turpinātāja Ilze Grase-Kībilde.

nebūs noslēdzies” – nu attiecas arī uz Mārtiņa paša darbu. Ar šo viņš ir atgriezies! Lai pietiek spēka saņemot!” – atzīst dzejniece Māra Zālīte.

“Mārtiņa Kībilda rakstītie teksti ir emocijām un laika sajūtas pilni, bet vienlaikus balstīti faktos un uzticami. Tie ir viegli saprotami, jo domāti, lai tos dzirdētu. Mārtiņš prata katrā “Atslēgu” stāstā radīt laikmeta sajūtu, izvēlēties spilgtus varoņus, atspoguļot notikumu drāmatismu un neslēpa savu attieksmi pret notikumiem un to dalībniekiem. Grāmatā ir redzams Mārtiņa skats, un tā ir viņa versija par Latvijas gadsimtu. Tieši tā – versija.

Dažreiz par attēlojumu varētu strīdēties, citos brīžos gribas pilnībā piekrist, bet nevar noliegt, ka tas ir taisnīgs un gudrs skats uz Latvijas pagātņi, kas parāda, par ko mums būtu vērts vairāk padomāt, par ko neviltoti lepoties un priecāties.” grāmatas priekšvārdā raksta vēsturnieks Gustavs Strenga.

Uzsverot grāmatas lomu jaunu zināšanu apguvē, to papildina atsevišķs mācību palīg līdzeklis “Skolotāja burtņīca” Latvijas vēstures notikumu izziņai un apguvei skolās – īpaši vēstures skolotājiem veidotā mācību stundu plānu un konkrētu darba uzdevumu piemēri par “Atslēgās”

Grāmatas atvēršanā sarīkojuma dalībniekus uzrunā Latvijas kultūras ministrs Nauris Puntulis.

aplūkotojatiem tematiem. Papildmateriālus sagatavojusi Salaspils 1. vidusskolas vēstures skolotāja Annija Bergmane. Vietnē atslegas.tv joprojām skatāmas visas raidījuma “Atslēgas” epizodes, kas iztulkotas arī angļu un krievu valodā, sniedzot iespēju mācību saturu padarīt multimediju un pieejamu gan latviešu, gan mazākumtautību, gan diasporas skolās.

Grāmatu “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi” iespējams iegādāties atsevišķi vai komplektā ar “Skolotāja burtņīcu”. Atbalstot skolas un paplašinot tajās pieejamo mācību līdzekļu klāstu, aicinām iegādāties arī otru grāmatu, dāvinot to valsts vai gadumijas svētkos kādai skolai – piemēram, tai, kuŗā esat mācījies jūs vai jūsu bērni.

! CO2 izmeši, kas radušies grāmatas ražošanas procesā, kompensēti kā ziedojums starptautiskā koku stādīšanas projektā.

Grāmatas “Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi” radošā komanda: projekta turpinātāja un grāmatas iz-

devēja Ilze Grase-Kībilde, redaktore Lilita Vaingārdnere, dizainere Madara Krieviņa, vēstures konsultante Annija Bergmane, grāmatas priekšvārda autors vēsturnieks Gustavs Strenga, projekta vadītāja Anta Jansone.

Latvijas valsts simtgades programmā Mārtiņa Kībilda (1973–2019), VFS Films un Latvijas Televīzijas radošo vienību televīzijas raidījumu ciklu “Atslēgas” veido 50 epizodes – katra 15 minūšu garumā, un tas ir viens no apjomīgākajiem televīzijas dokumentālā žanra projektiem, kāds tapis par Latvijas vēsturi. “Atslēgu” piecā vēstures izgaismošanā ir oriģināla un, iespējams, provokatīva – pat šķietami vispārzināmiem notikumiem atrast neparastu skatu punktu, “atslēgt citas durvis” uz mazāk zināmiem faktiem un tādejādi padarīt šos stāstus interesantākus par jau “zināmo vēsturi”.●

Augusts Zilberts
Latvijas Nacionālā
bibliotēka

Monumentāls, smalks un elegants darbs - tā par grāmatu “Atslēgas” saka Māra Zālīte.

“Savā vērienā monumentāls, bet izpildījuma ziņā – smalks un elegants darbs. Intelektuāls un garīgs baudījums. Pārāgri zaudējam spožu talantu ar spēju uzturēt spēkā patiesas vērtības. Tomēr Mārtiņa dzīves kaislīgā intensitāte atsveķ vairākus mūžus. Raidījuma moto – “Kas reiz bijis, nekad

Izdevēju komanda gandarīta par iznākumu.

Grāmatas atklāšanā dzied “Tautumeitas”.

Visi foto: Gatis Rozenfelds

Avots: Latvijas Amerikā

Datums: 14-11-2022

Bibliotēkas var palīdzēt lasītājiem ar redzes traucējumiem

Mazsalacas pilsētas bibliotēka un Valmieras bibliotēka sadarbībā ar Romagna Faentina savienību (Itālija), Ļubļanas pilsētas bibliotēku (Slovēnija), Petko R. Slavejkova vārdā nosaukto reģionālo bibliotēku Veliko Tarnovo (Bulgārija), Rijekas publisko bibliotēku (Horvātija), Rumānijas Nacionālo bibliotēku un Andrea Di Donda no uzņēmuma ARGO (Itālija) paziņo par projekta «TECH.LIBRARY – publisko bibliotēku pakalpojumu uzlabošana lietotājiem ar redzes traucējumiem, izmantojot IKT rīkus un apmācību» īstenošanu. Konsorcijs ir piešķirts grants Erasmus+ programmas KA204 Stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītībai ietvaros.

TECH.LIBRARY ir divu gadu projekts, ko koordinē Romagna Faentina savienība (Itālija). Tā mērķis ir izstrādāt digitālās tehnoloģijas un tiešsaistes rīkus, kas

Mēdz teikt, ka lasīšana ir atvērta durvis uz citām pasaulēm, tādējādi sniedzot lasītājam iespēju piedalīties arvien daudzveidīgākā pieredzē. Ar katru izlasīto grāmatu kļūst iespējama cita dzīve, un grāmatas ir brīnumains instruments, lai piekļūtu neierobežotām zināšanām. Bet vai katrs no mums var izmantot šos «brīnumainos

rīkus»? Vai cilvēki ar redzes traucējumiem var izbaudīt šo atvērību neskaitāmām iespējamām pasaulēm? Tā ir taisnība, ka cilvēku ar redzes traucējumiem iekļaušana un viņu dabiskā līdzdalība visās kopienas aktivitātēs joprojām ir diezgan grūti sasniedzama, ņemot vērā mūsdienu sabiedrībā pastā-

Projektā mācībās un labās prakses apmaiņas pasākumos tika iesaistīti 122 dalībnieki, savukārt daudzkārtšošanos pasākumos – 260 dalībnieki. Turklāt ievērojams skaits bibliotēku iesaistīsies tīklu veidošanā un pieredzes apmaiņā, izmantojot tīmekļa platformu TECH.LIBRARY, kas nodrošinās tām arī noderīgu informāciju, mācību video un materiālus, demonstrācijas un daudz ko citu, lai uzlabotu savu darbinieku digitālās prasmes.

Projekta paredzamā ietekme ir veicināt bibliotēku darbinieku profesionālo attīstību IKT metodoloģiju jomā, vienlaikus uzlabojot viņu pamatkompetences un bibliotēku pamatpakalpojumus, kas paredzēti neredzīgiem un vājredzīgiem lietotājiem visā Eiropā.

Plašāk par projektu <https://www.valmierasnovads.lv/pr-ojects/erasmus-projekts-tech-library/> un <https://biblioteka.valmie->

Avots: Liesma

Datums: 24-11-2022

L N B
LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

Latviešu grāmatai
50
Latviešu grāmatai

SALDUS NOVADA
LAIKRAKSTS

Saldus Zeme
LAIKRAKSTS SALDUS NOVADAM

25. novembrī
plkst. 16 **Saldus novada bibliotēkā**

Atzīmējot rakstītā vārda latviešu valodā nozīmi un ietekmi sabiedrībā un kultūrā cauri gadsimtiem,

ciklā **Latviešu grāmatai 500**
pasākums **Toreiz... Tagad...**
par laikraksta **Saldus Zeme**
60 gadu vēsturi un šodienu.

Atmiņās dalīsies ilggadējas žurnālistes Zenta Bajāre, Valda Deruma un Tamāra Kļaviņa. Būs tikšanās ar šodienas redakcijas kolektīvu.

Aicināti visi interesenti!

Avots: Saldus Zeme

Datums: 15-11-2022

Visa bibliotēka tavā kabatā

E-grāmatu lasītāju skaits Latvijā aug nesteidzīgi

Latvijā joprojām gausi ienāk tāds cilvēces izgudrojums kā elektroniskā grāmata jeb e-grāmata. Lai arī attiecībā pret parasto, drukāto, e-grāmatai ir daudz priekšrocības, cilvēki nostalgiski vēlas pieskarties, sajūst, sasmaržot un citādi izbaudīt tradicionālo informācijas nesēju.

INANTS KAZIŅUNS

Lietotāju skaits strauji palielinājās pandēmijas laikā

Nākamā gada janvārī apritēs četri gadi, kopš darbu sākušas projekta "Tresais tēva dēls" elektronisko grāmatu bibliotēka 3td.lv. Tā darbojas ar Kultūras ministrijas atbalstu, un tās pakalpojumus nodrošina Kultūras informācijas sistēmu centrs slēdz līgumus ar grāmatu izdevējiem par e-grāmatu izvietojumu 3td.lv.

3td.lv uzņēmēja kompānijas "TietoEVRY" grupas uzņēmuma "Tieto Latvia" pārstāve, funkcionālā konsultante Aiga Grēniņa stāsta, ka izdevniecība "Zvaigzne ABC" pašlaik Latvijā ir vienīgais uzņēmums, kas piedāvā tik plašu e-grāmatu klāstu šai bibliotēkai. Viņa arī teic, ka pirmā šāda veida grāmata bija nospēkama "Zvaigzne" jau 2010. gadā. (Šobrīd vietnē zvaigzne.lv tirzniecībā

ir ap diviem tūkstošiem elektronisko grāmatu — aut.) Līdz ar to arī 3td.lv platformā tieši "Zvaigzne" grāmatas ir visplašāk pieejamas — pašlaik ap 550 vienību. Skaits mainās, un tas notiek līguma nosacījumu dēļ, nosakot konkrētu pārdošanas laiku, līdzīgi kā tas ir parastajās grāmatniecās.

3td.lv grāmatas lasīt var bez maksas. Aiga Grēniņa teic, ka platformas lietotāju skaits strauji auga pandēmijas laikā, kad attālināta piekļuve grāmatām daudziem bija vienīgais veids, kā apmierināt vēlmi pēc lasīšanas. Šogad rudenī platformā reģistrēto lietotāju skaits ir 17,5 tūkstoši. Par tās izmantošanu var kļūt tikai tie, kuri ir fiziskās bibliotēkas lasītāji, tomēr daļa no viņiem izvēlas grāmatas lasīt tikai elektroniskajā formātā.

Līdzās "Zvaigznei ABC" otrs lielākais izdevējs, kas pārstāvēts 3td.lv, ir grāmatu apgāds "Mansards". Vēlāk tajā ienāca fantāzijas žanru pārstāvošs izdevējs "Prometejs", pandēmijas laikā arī "Latvijas Mediji" un pērn septembrī pievienojās izdevniecība "Jumava".

Senioriem patīk iespēja palielināt burtus

Man kā 3td.lv lietotājam intere-

PAMATOJOTIES UZ 191 MILJONU PĀRDOTO E-GRĀMATU PASAULĒ 2020. GADĀ, tiek lēsts, ka: mēnesi tika pārdotas 15,92 miljoni un attiecīgi minūtē ap 360 e-grāmatu.

sē, kāpēc kāda no piedāvātajām grāmatām pēc laika vairs nav atrodamā? Kāpēc digitālajam saturam piekļuve nav bezgalīgi līga, turklāt neierobežotam lietotāju skaitam? Aiga Grēniņa teic, ka, tāpat kā parastajā grāmatu veikālā, arī šajā platformā darbojas līgumi starp izdevēju, grā-

matu autoru vai viņu pārstāvošo agentūru un digitālā satura strauvēšanas platformu. Līgums nosaka, cik ilgi e-grāmata var tikt izplatīta. Tiklīdz līgumā norunātais datums, e-grāmata no sistēmas izņem. Parastajā grāmatniecā pircēji pricējas par atlaidēm, lai gan no izdevēju

puses tas nozīmē, ka šīs grāmatas nav laikus izpirktas un tuvojas līguma atrunātais pēdējais pārdošanas datums. Lai arī 3td.lv vietnē e-grāmatai vienlaikus var būt vairāki lasītāji, maksimālais lasītāju skaits ir atrunāts līgumā.

→ 7. lpp.

Fakts

- Pasaulē pirmo reizi elektroniskās grāmatas koncepcija tika izstrādāta 1930. gadā, aptuveni tajā pašā laikā, kad plaukto pirmo reizi parādījās grāmatas mikstajos vākos. Rakstnieks Bobs Brauns pirmo reizi rakstīja par savu ideju par e-lasītāju, kas ļautu lasītājiem lasīt grāmatas uz ekrāna.

- Pirmo e-lasītāja ierīces prototipu 1949. gadā izstrādāja spāņu skolas skolotāja Andžela Ruisa Roblesas. Noskatījusies, kā viņas skolēni katru dienu veic smagas grāmatas no skolas uz priekšu un atpakaļ, viņa guva iedvesmu radīt izgudrojumu, kas ļautu skolēniem vieglāk tikt galā ar lasīšanas slodzi.

Avots: [wordsrated.com/ebooks-sales-statistics/](https://www.wordsrated.com/ebooks-sales-statistics/)

→ 6. lpp.

Ja pēkšņi kādai grāmatai strauji pieaug lietotāju skaits, piemēram, tā ieteikta izlasīt kādai klasei skolā, izdevēji lasījumu skaitu palielina. Liels pieprasījumu lēcieni izietīs arī sverku dēmiņš. Tāpēc šāda e-grāmata īslaicīgi var nebūt pieejama, līdz atjauno lasījumu skaitu.

Lielākais elektroniskajā bibliotēkā pieejamo e-grāmatu skaits bijis 688, bet šobrīd, novembra vidū, lasāmas ir 549. Joprojām digitālā vide tiek uzlikota ar lielākam bažām saistībā ar autoritēšu pārkāpumiem. Tas ir viens no iemesliem, kādēļ 3td.lv e-grāmatas pieejamas tikai tiesiskās režīmā un nav lejupielādējamas.

Aiga Grēniņa stāsta, ka e-grāmatas lieto ne tikai gados jauni cilvēki. Seniori tās izvēlas tāpēc, ka ir iespēja palielināt burtus un arī ir iespēja mainīt lapas fonu, tajā skaitā izvēlēties melnu fonu un baltus burtus.

Var lasīt zem segas un rindā pie zobārsta

Stāstot par personīgo pieredzi,

Aiga teic, ka e-grāmatas sāka lasīt laikā, kad aukleja meitu. Arī no citām māmām dzirdējusi, ka viņas, esot vienā telpā ar mazuli, bet, lai nenesētu apgaismojumu, e-grāmatu lasa zem segas. Tā ir tikai viena no šo grāmatu priekšrocībām. Kā otra būtiska ir iespēja lasāmviedu pajumt līdz, neatņemot daudz vietas somā. Tomēr, ja viņai liktu izvēlēties starp papīra un elektronisko formātu, izvēlētos drukāto. Elektroniskās grāmatas gan ir nedaudz lētākas par drukātajām, un tās var iegūt īpašumā uzreiz, nav vajadzības doties uz veikalu. Aiga lasīšanai izmanto "kindle", kas ir energoresurss mazprasīgs, līdz ar to par nelielā nosēkušos bateriju nav jāsatraucas. 3td.lv platformas grāmatas lasa planšetē, ja tās nav pie rokas, tad telefonā. Tomēr no platformas lietotāju statistikas redzams, ka to biežāk izmanto telefonā (līdz 50%), ap 30% datorā un tikai pārdesmit procentu planšetē, lai gan varētu domāt, ka šīs ir visērtākais veids. Pati diegan daudz grāmatu izlasīusi tieši telefonā, īpaši labi tas noderot, gaidot rindā pie zobārsta, lai redzētu sastraukumu. *

Avots: Staburags
Datums: 22-11-2022

Bibliotekāres nominētas «Gada bibliotekāra» balvai

9. novembrī Jelgavas pilsētas bibliotēkā norisinājās «Gada bibliotekārs Zemgalē 2022» balvas pasniegšanas ceremonija. Starp nominantēm bija arī mūsdienu bibliotekāres Ludmila Zaremba un Anita Antanoviča.

Galvenais kritērijs ir iedvesmot kopienas darbību

Turpinot sekmēt ilgtspējīgu un kvalitatīvu bibliotēku nozares attīstību Latvijā, Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļa (LBB ZN) organizē konkursu un pasniedz balvu «Gada bibliotekārs Zemgalē 2022». Balvas pretendentu apzināšana un balvas pasniegšana ir vērsta uz bibliotēku pozitīvu publicitāti – pašvaldības, valsts un starptautiskajā mērogā, kā arī izcilēm sasniegumiem bibliotekārās apkalpošanas jomā.

Šī gada balva tika pasniegta bibliotekāram, kura pēdējo

divu gadu darbā vērojama cieša sadarbība ar vietējo kopienu, iesaistīšanās iedzīvotājiem svarīgos notikumos, ieinteresētība un degsmē par kopienas izaugsmi, pašreizējais darbs vietējo iedzīvotāju labā.

Lai pretendētu uz balvu, bibliotekāram bija jāizpilda vairāki kritēriji: lasīšanas intereses veicināšana, izmantojot inovatīvas un radošas metodes, sociāli vai iedvesmojoši jāietekmē bibliotēkas lietotāju dzīve un kopienas iedzīvotāju dzīve kopumā. Tāpat pretendentam bija jāorganizē vai aktīvi jāiesaistās kādā īpašā pasākumā vai projektā, kas sekmējis vietējās kopienas vērtības, dinamiku, aizrautību, kvalitāti un

inovācijas. Vēl bibliotekāram bija jāprot dalīties ar savu pieredzi un idejām dalībā kongresos, konferencēs un semināros, kā arī jāprot sagatavot augstvērtīgas izstādes, plakātus un izdales materiālus.

Katrs darbinieks ir īpašs

Sarunā ar «Zemgali» Dobeles novada Centrālās bibliotēkas (DNCB) direktore LANA VOLANTE stāsta:

– Tradicionāli Gada bibliotekāra balvu izsludina Jelgavas pilsētas bibliotēka. Zemgales reģiona bibliotekāru biedrībai ir trīs galvenie semināri – pavasara, rudens un vasaras –, kurus organizē Dobeles novada Centrālā bibliotēka, Bauskas centrālā bibliotēka un Jelgavas pilsētas bibliotēka.

Šī gada nominācijas temats bija: bibliotekārs kā savas vietējās kopienas aktivists. Saskaņā ar

nolikumu mēs kopā ar metodiķi Rasu Loginu izrunājām, kurš bibliotekārs varētu atbilst nominācijai. Protams, ka mums ir daudz aktīvu darbinieku, tomēr katru gadu ir nišas, kuras vairāk vai mazāk atbilst kādam no bibliotekāriem. Šogad izvēlējamies izvirzīt Lejasstrazdu bibliotēkas vadītāju Ludmilu Zarembu un Jaunbērzes bibliotēkas vadītāju Anitu Antanoviču.

Sirdī būt māksliniecei

Pieteikumā DNCB direktore norādījusi, ka Anitas Antanovičas darbu varētu salīdzināt ar vējdzirnavām – jo spēcīgāks vējš, jo ātrāk griežas to spārni, jo spārīgāk put milti. Anita ir šis vējš, brīžam vējdzirnavu spārni un smalkā maluma milti ir viņas idejas un bibliotēkas aktivitātes.

(Vēl – 6. lappusē)

Bibliotekāres nominētas...

Ludmila Zaremba (no kreisās) un Anita Antanoviča.

(Sākums – 5. lappusē)

Viena no Anitas aizkustinošākajām aktivitātēm ir iesaistīšanās «Sirds Siltuma» darbnīcas akcijā – zeķiņu, cepuriņu, jaciņu un sedziņu adīšana un tamborēšana priekšlaikus dzimušiem mazuļiem slimnīcās visā Latvijā.

Šajā akcijā viņa iesaista savas vietējās kopienas rokdarbnieces, un ar rokdarbiem Anita lepojas, atrādot tos sociālajos tīklos. Lai popularizētu sava pagasta un kopienas vēsturi, kā arī lai aktivizētu Jaunbērzes bibliotēkas sekotājus, Anita rīko foto akciju «Liekam jaunu bildi iekšā», liekot atbildēt uz dažādiem jautājumiem, kuri saistīti ar Jaunbērzes pagasta vēsturi, tradīcijām, notikumiem un cilvēkiem.

Viena no radošākajām Anitas idejām ir atbalstīt vietējās kopienas māksliniecisko garu, aicinot visu paaudžu iedzīvotājus uz gleznošanas studiju bibliotēkā. Nodarbnīcas vada profesionāls mākslinieks, un ikvienam tiek dota iespēja atklāt savu talantu, gleznojot ar eļļas vai akvareļa krāsām vai izmantojot citas mākslas tehnikas. Anita ne tikai rīko bibliotēku un literatūru popularizējošus pasākumus, bet arī liek lietā savu iekšējo dizaineres talantu: tā bibliotēkā ir tapis skaists grāmatu koks, kas lepni gozējas Bērnu un jauniešu zonā. Katru nedēļu Anitu mīļi sagaida Bērzē, kur atrodas pakalpojumu sniegšanas vieta, – šeit Anita ne tikai sagādā vietējiem vēlamo literatūras klāstu, bet arī uz-

klausa vietējo stāstus, problēmas un jaunumus, jo nav noslēpums, ka vairums lasītāju ir vecāka gadu gājuma ļaudis un viņiem nereti Anita ir vienīgais cilvēks, ar kuru aprunāties. Latvijai ir svarīgi, lai šādu cilvēku, šādu darba veicēju būtu arvien vairāk, kuri deg par savu darbu – bibliotēku, par savu pagastu, par saviem cilvēkiem.

Pamatā – veselīgs dzīvesveids

Ludmila Zaremba ir sava pagasta patriote, viņa savā radošajā darbībā aizrāvusi arī savu vīru, kurš ir pagasta sporta un veselīga dzīvesveida uzturētājs. Šādā tandēmā viņi organizē kultūras un sporta pasākumus, aktīvi aizraujot savas vietējās kopienas ļaudis.

Ludmila rīko ne tikai bibliotēku un literatūru popularizējošus pasākumus, bet arī veselīga dzīvesveida meistarklases, kurās ne tikai izglīto savus bibliotēkas lietotājus, bet arī, praktiski darbojoties, māca, kā ekonomiski un veselīgi organizēt savu ikdienas dzīvi. Lejasstrazdu bibliotekārei netrūkst arī ideju, organizējot radošas darbnīcas. Lai piesaistītu bibliotēkai bērnus un jauniešus, Ludmilai radās doma savā bibliotēkā radīt skaistu mākslas darbu ar pasaku varoņiem, un, piesaistot māksliniecī, radās skaists sienas gleznojums. Tandēmā ar vīru ir vadītas sporta spēles un pasākumi visām paaudzēm. Liekas, ka Ludmila visu laiku ir radošajā kustībā, lai radītu arvien jaunas idejas. Lejasstrazdu bibliotekāre arī aktīvi sadarbojas ar vietējām biedrībām, rīkojot izstādes un pasākumus, bibliotēku – bieži – apmeklē ciemiņi, kuri arī tiek iesaistīti praktiskās darbošanās. Ludmila neliedz padomus arī savām kolēģēm, aktīvi sadarbojas un dalās ar savu pieredzi.

Alise Kruglauža

Foto no DNCB arhīva

Bibliotēkās vienoti noteikumi un cenrādis

LAURA KOVTUNA

Madonas novada pašvaldība ir saņēmusi Madonas novada bibliotēkas direktores Imeldas Saulītes iesniegumu par vienotu Madonas novada bibliotēkas un vietējās nozīmes bibliotēku lietošanas noteikumu un maksas pakalpojumu apstiprināšanu.

27. novembra domes sēdē tika uzsvērts, ka līdz ar pārmaiņām Madonas novada bibliotēku tīklā, no tā izrietošajām izmaiņām bibliotēkas

pakalpojumu piedāvājumā un ar maksas pakalpojumu aktualizēšanu pašvaldībā ir radusies nepieciešamība aktualizēt vienotus bibliotēkas lietošanas noteikumus, maksas pakalpojumu cenrādi.

Šobrīd spēkā esoši ir ar Madonas novada pašvaldības domes 2018. gada 22. maija lēmumu Nr. 182 apstiprinātie noteikumi, atsevišķi Cesvaines, Ērgļu un Lubānas apvienības noteikumi un cenrāži.

Domes deputāti nolēma apstip-

rināt aktualizētos Madonas novada bibliotēkas lietošanas noteikumus, kuros atrunāti vispārīgie noteikumi, bibliotēkas lietotāja jēdziens, bibliotēkas lietotāju apkalpošanas kārtība, bibliotēkas lietotāju tiesības un pienākumi. Tāpat apstiprināti pielikumi Nr. 1 „Datoru, interneta un vispārpieejamo elektroniskās informācijas resursu publiskas izmantošanas kārtība Madonas novada bibliotēkā” un Nr. 2 „Madonas novada bibliotēkas maksas pakalpojumu cenrādis”. ■

Avots: Stars

Datums: 15-11-2022

Talsu Galvenā bibliotēka piedāvā tematiskās nodarbības mācību procesa dažādošanai

2022./2023. MĀCĪBU GADS

NO FIRMSSKOLAS LIDZ 12. KLASEI

TEMATISKĀS NODARBĪBAS

NODARBĪBAS
DATUBĀZES

45 tematiskās nodarbības, kas paredzētas pirmsskolām, pamatskolām, vidusskolām un ikvienam interesentam

Mūsdienās bibliotēkas vairs nav tikai grāmatu, žurnālu un avīžu krātuves – bibliotēku telpās iespējams izmantot piekļuvi datoriem un internetam, saņemt skenēšanas, printēšanas un laminēšanas pakalpojumus, apskatīt mākslas izstādes, apmeklēt dažādas radošās darbnīcas un tematiskās ekskursijas, doties uz iedvesmojošām tikšanās ar Latvijā zināmiem cilvēkiem un literātiem. Sākoties jaunajam mācību gadam, Talsu Galvenā bibliotēka (TGB) piedāvā 45 tematiskās nodarbības, kas paredzētas bērniem, jauniešiem, ģimenēm un ikvienam interesentam.

Kopš bibliotēkas pastāvēšanas, tās galvenais uzdevums ir piedāvāt informāciju un nodrošināt jaunu zināšanu radīšanas iespējas. Bibliotēkas jau kopš to rašanās laika bijušas zināšanu izplatītājas, un tās nodrošina informācijas brīvu pieejamību ikvienam sabiedrības loceklim.

Mūsdienās bibliotēkas ir kļuvušas par kultūras un sabiedriskās dzīves centriem, vietu, kur iegūt jaunas prasmes un iespaidus. Tās ir socializēšanas un informācijas apmaiņas vietas ar pievienoto vērtību.

Arī šogad TGB tiek rīkotas bezmaksas informatīvas lekcijas un nodarbības par dažādām tēmām, kam ir iespēja pieteikties pirmsskolām, pamatskolām, vidusskolām un ikvienam iedzīvotāju vecuma grupai.

Bibliotekāri tēmas izklāstu sagatavo, izmantojot bibliotēkās pieejamos resursus – grāmatas, žurnālus, datubāzes, laikrakstus. Nodarbību klāsts ir visai plašs – sākot no praktiskām nodarbībām un radošām darbnīcām, līdz ekskursijām un kopīgām svētku svinībām. Lai gan šobrīd bibliotēka apmeklējama klātienē, joprojām tiek saglabāta iespēja vairākas nodarbības aizvadīt arī tiešsaistē.

Lasītprīeku un interesi par grāmatu var radīt ģimenē, taču svarīga loma ir arī pirmsskolas izglītības iestādēm un bibliotēkām. Tām veiksmīgi sadarbojoties, bibliotēka var kļūt par bērna iemīļotu vietu, kur gūt jaunus iespaidus un kopā ar grāmatu lietderīgi un interesanti pavadīt laiku.

„Rūpējoties par apmeklētāju pieņemšanu un ieinteresēšanu, bibliotēkā notiek dažādas tematiskās nodarbības un izglītojošas ekskursijas, ko vada Lasītāju apkalpošanas, Bērnu un

Informācijas resursu attīstības nodaļu darbinieki. Dažādu paaudžu un dažādu interešu cilvēki aicināti iepazīties gan ar Talsu pilsētas, gan Latvijas vēsturi, izklaidējošām, izglītojošām un lasīt veicinošām tematiskajām nodarbībām, piemēram, „Skalā priekšā lasīšana” un „Literāro spēļu, viktorīnu un atjautības stunda”. Tāpat programmā iekļautas nodarbības par bibliotēkas darbu un pakalpojumiem, pamatiemaņu apgūšana informācijas meklēšanā kopkatalogā, datubāzēs un citos resursos. Bibliotēka piedāvā arī iespēju organizēt dažādas bibliotēkārās stundas, piemēram, dabas mācību un tautas vēsturi, kur integrēts izglītības programmās apgūstamais saturs,” stāsta Talsu Galvenās bibliotēkas direktore Rita Alkšbirze.

Vasaras garumā TGB bibliotekāres veidoja dažādas lasīšanas veicināšanas un izklaidējošas tematiskās nodarbības bērniem, savukārt augusta vidū pirmo reizi tika aizvadīta trīs dienu vasaras dienas nometne septiņu līdz desmit gadus veciem bērniem. Nometnē dalībnieki iepazīnās ar bibliotēku, kā tā iekārtota, kā kļūt par tās lietotāju, kā bibliotēkas krājumā nonāc grāmatas. Tāpat notika vairākas radošās aktivitātes un ekskursijas Talsos, tikšanās ar grāmatu autoriem, kas iepazīstināja ar grāmatas tapšanas procesu – par to, cik garš un sarežģīts ceļš jānoiet, līdz grāmata nonāk veikala vai bibliotēkas plauktā.

„Visās jūlija otrdienās mazie apmeklētāji varēja brīvi un nepiespiesti spēlēt bibliotēkā pieejamās spēles, tostarp izmantot gan kritiņu, gan interaktīvo tāfeli, trešdienās ienirt animācijas filmu pasaulē, bet ceturtdienās piedalīties radošās nodarbībās ar iespēju zīmēt, gleznot, līmēt, veidot. Jāteic, ka vasaras mēnešos bibliotēkas bērnu nodaļas lasītavas apmeklētība ir augsta, jo bērniem ir brīvlaiks un arī daudzi ir iebraukuši no citām pilsētām. Šādu nodarbību mērķis ir iepazīstināt, jo īpaši mazos lasītājus, ka te mit ne tikai koši ilustrētas, aizraujošas un interesantas grāmatas, bet arī citi pārsteigumi un piedzīvojumi,” pastāsta R.Alkšbirze.

Nodarbībām un ekskursijām lūgums iepriekš pieteikties pa tālruni, lai vienotos par vēlamo datumu un laiku. Vairāk: www.talsubiblioteka.lv.

Renāte Freiberga

Avots: Talsu Novada Ziņas

Datums: 2022-Novembris

Bibliotēka — ne tikai vieta, kur tikt pie grāmatām

Kristīne Briede

Jau vēsturiski bibliotēkas bijušas lielāki vai mazāki pulcēšanās un kultūras centriņi, kuros cilvēku plūsma norit ik brīdī, jo vēlme lasīt un izziņāt ir pašsaprotama vajadzība, kura diez vai līdz ar modernajām tehnoloģijām izzudīs. Vajadzība aptaustīt grāmatu, laikrakstu vai žurnālu un dzirdēt lapu čaukstēšanu to pāršķiršanas brīdī kādiem ir gluži vai cieņas jautājums. Lai arī mazāk nekā trešā daļa Valdemārpils bibliotēkas bērnu nodaļas apmeklētāju lasīšanas pakalpojumu izmanto kā primāro, jo vairāk atsaucības ir uz interneta piedāvāto izklaidi, ar grāmatām jaunā paaudze ir uz «tu».

Valdemārpils bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Līga Bērziņa teic, ka ikdienā 50 bērnu un pat vairāk iegriežas bibliotēkā. «Protams, te jau galvenais stāsts nav par grāmatām. Tie ir datorī, spēļu konsules un satikšanās kā tādas. Jāsaprot, ka mūsdienu bibliotēkai vienādības zīmi ar grāmatām nevar likt, jo varbūt 30 procentu jaunās paaudzes bibliotēkas apmeklētāju tās lasa. Ir citi laiki. Mums ir arī rotaļu stūris maziem bērniem. Un patiesi esam laimīgas, ka nāk mammas, ome, opji ar maziem bērniņiem, un visiem ir, lū darīt. Tieši pašlaik mums ir brīnišķīga ceļojošā izstāde, kas apskatāma, pateicoties Talsu novada muzejam un Ventspils muzejam. Izstādes nosaukums ir Valdemārpilij ļoti aktuāls, proti, «Dzīvība ezerā». Tā ir interaktīva, maksšķerējama un visādi citādi ar prieku izbaudāma,» informē L. Bērziņa.

Valdemārpils bibliotēkā ik dienas pulcējas gan lieli, gan mazi lasītāji. Ērtā atrašanās vieta kā magnēts pulcina vietējos, un dzīvības netrūkst.
Albuma foto

Elastība un rūpes par visiem

Bērnu literatūras nodaļas vadītāja izsaka iespējamību, ka nepārtuktais apmeklētāju plūdums ir tādēļ, ka bibliotēka atrodas tik ļoti pateicīgā vietā, jo blakus ir skola, bērnudārzs, mākslas un mūzikas skola, jaunās mājas, plus vēl sēta, kur nebraukā automašīnas. «Kā nākam deviņos, tā piecos un reizēm pat vēlāk beidzam darbu, un liekas, ka mēs varētu būt atvērti arī 24 stundas diennaktī. Pēc *kovidlaika* domājām, ka varbūt būs grūti atkal būt ierindā, bet izrādās, ka ne. Viss ir kārtībā un rit savu gaitu,» turpina L. Bērziņa. Viņa

teic, ka bibliotēkas darbinieces ir ļoti elastīgas un nav principiālas, ja nu kādiem skolēniem vai bērnudārza apmeklētājiem ir pēkšņa vajadzība pēc bibliotēkas. «Mēs rūpējamies par jebkuru, ātri mobilizējamies un esam gatavi runāt, darboties un sadarboties, par ko varbūt kādam ir izbrīns. Gribētos arī domāt, ka piesaista tas, ka esam nolaidušās no saviem pieaugušā cilvēka augstumiem, esot pieejamas arī kā draugi bērniem. Un bibliotēkas darbiniekus var draudzīgi pasveicināt uz ielas kā savējos, pasakot: «Cau!». Man ar bērniem bibliotēkā kopā aizvadīti

jau 26 gadi, un pašlaik nāk tādi, kuru vecāki bērnībā arī nāca pie mums. Notikusi jau paaudžu maiņa,» pauž bibliotēkas pārstāve.

Gaidīšanas brīdī bērni lasa

Līga Bērziņa teic, ka par godu Latvijas svētkiem bibliotēkā bērniem gaidāma viktorīna, kas vairāk vērsta uz Valdemārpili, kad būs jāatpazīst savas pilsētas ievērojamās vietas, sastallējot puzzle. «Mūsu tradīcija ir bibliotēkas egles rotāšanas pasākums, kas arī nav aiz kalniem, kur vairāk aicināti bērnudārza bērni un skolas jaunākie. Tur būs gan rūķenes, gan vecītis, un tas būs pasākums zem klajas debess, nevis telpā,» par vienmēr gaidīto notikumu pastāsta bērnu literatūras nodaļas vadītāja. Grāmata numur viens bērnu literatūras pašu mazāko lasītāju plauktā esot «Kika Mika», un to, kas bērniem aktuāls, nosaka televīzijā redzamais, jo tādas ir arī populārākās grāmatas.

«Mums ir iedibināta tradīcija, ka tad, kad sanāk daudz bērnu, bet datori mums ir četri, tiem, kuri gaida savu kārtu, ir kaut kas jāpalasa. Es gan nezinu, cik nopietni viņi to dara, bet grāmatu gan atver. Ja grib tikt pie datora, ir nepieciešams lasīt grāmatu, citādi mēs galā netiktu. Un bērni jau to ir ielāgojuši un lasa. Man gan nepatika, kad bērnībā bija obligāti jālasa, tāpēc es arī negribu būt *bubulis*. Bet tas te sanāk dabiski un nepiespiesti. Un man gribētos sarīkot interaktīvu ātrlasīšanas pasākumu ar Dupurkalnu centrā, bet tas vēl priekšā. Esam ļoti vērsti uz savu pilsētu,» sarunu noslēdz Līga Bērziņa.

Bibliotēkām — būt!

Valdemārpils bibliotēkas vadītāja Līga Kārkle, jautāta par mūsu laikrakstu, atklāj, ka «Talsu Vēstis» bibliotēkas pieaugušie ap-

meklētāji lasa gana daudz, un esot arī kungs, kurš ierodas dažas reizes mēnesī, paņem neizlasīto avīžu kaudzīti un izlasa visu uzreiz.

«Lasītāji bibliotēkā ir aktīvi un daudz. Un bibliotēka pavisam noteikti vietējiem ir vajadzīga. Nāk jau ne tikai lasīt un pēc grāmatām un preses izdevumiem, bet arī kopēt, izdrukāt un laminēt. Dzīvība ir. Esam vajadzīgi. Kopā mums ir reģistrēti apmēram 700 lasītāju, bet, kā jau visur, tas nav aktīvo apmeklētāju skaits. Ja ienāk jaunās grāmatas, tad nākamā dienā jau visbiežāk to vairs nav, jo visas ir izķertas. Tagad topā ir «Kalendārs mani sauc», joprojām uz to ir rindas. No jaunajām vislielākais pieprasījums ir grāmatai par princesi Džānu un arī par komponistu Zigmuru Liepiņu. Ja runājam par izstādēm, tad tagad ir vietējās meitenes Līgas Kalniņas abstrakto gleznu izstāde. Uz tām esam atvērti,» pastāsta Līga Kārkle. Viņa piebilst, ka pēc ilgāka pandēmijas laika bibliotēka atkal durvis vērusi pulciņiem. Ir atsācies lasītāju klubu, kas notiek reizi mēnesī. Katram atnācējam dota iespēja izstāstīt par izlasīto grāmatu, savā veidā aģitējot arī citus. «22. novembrī ir kopā sanākšana. Tā kā tā mums Valdemārpilī ir pankūku nedēļa, mēs kopā sanākšanu rīkosim ar našķu degustāciju, kad būs iespēja atnākt ar savējiem un pacienāt citus. Šis mēnesis ir arī ziemeļvalstu literatūras mēnesis, tāpēc arī liksim akcentu uz to, un būs, protams, arī lasījumi. Arī dāmu klubus «Skārleta» pēc pandēmijas pauzes uzsāk apgriezīenus, 7. novembrī viesojās Maija Laukmane, un bija ābolu lustes. Tāpat rokdarbu mīļotāji sanāk kopā pie mums,» par Valdemārpils bibliotēkas plašajām funkcijām informē tās vadītāja. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 11-11-2022

Šķetina grāmatu tapšanas noslēpumus

Dagnija Drungila

Pārventas bibliotēkā turpinās projekts *Uzzīmē, ko tu lasi!*. Šoreiz bibliotēkā viesojās un ar Pārventas pamatskolas audzēkņiem tikās grāmatu autori – māksliniece Lelde Braķe-Klaverī ar dēlu Nilu Klaverī.

Kopā ar dēlu Nilu Klaverī māksliniece Lelde Braķe-Klaverī ir radījusi divas grāmatas jaunākā skolas vecuma bērniem, kuras stāsta par divu tīģerēnu – detektīvu Jāgo un Riksu – piedzīvojumiem: *Ekspedīcija Zaķusalā* un *Grafiti noslēpums*. Abi grāmatu autori ceturtdien Pārventas bibliotēkā tikās ar Pārventas pamatskolas 2.b klases skolēniem, lai iepazīstinātu bērnus ar skaistajiem izdevumiem, pastāstītu par sevi un kopā ar skolēniem darbotos radošajā darbnīcā.

Lelde Braķe-Klaverī ir ieguvusi maģistra grādu mākslā Latvijas Mākslas akadēmijā, studējusi Mākslas un dizaina akadēmijā Nīderlandē, kā arī papildinājusi zināšanas ievērojamā vācu mākslinieka Jorga Immendorfa glezniecības meistarklasē Amsterdamā. «Dzīve iegrozījās tā, kā, satiekot savu tolaik vēl topošo vīru – pēc tautības francūzi – manai pirmajai profesijai pievienojās otra, tulkotājas profesija,» skaidro Braķe-Klaverī. Apvienojot šīs abas profesijas, radusies ideja izveidot nelielu ģimenes izdevniecību. Šādi pirms pieciem gadiem tapa *Sapņu spalva*, izdevniecība, kurā tikušas izdotas abas kopā radītās grāmatas. «Mūsu izdevniecība ir manu bērniības sapņu iemiesojums. Atceros, jau agrā vecumā es kā maza meitene ļoti daudz zīmēju. Toreiz tapa mazas grāmatīņas par Lieldienām, zaķiem un ka-

ķiem,» stāsta māksliniece.

Pirmā grāmata *Ekspedīcija Zaķusalā* tapusi laikā, kad Nilam bija astoņi gadi un viņš mācījies 2. klasē, tieši tāpat kā bērni, kurus abi autori šoreiz satika. Ierosme pirmajai grāmatai nākusi no stāstiem, kurus abi vakaros pirms gulētiešanas kopā radījuši. «Grāmatu tēli ir īsti, tās ir manas rotaļlietas. Tīģerēns Rikss, tāpat kā grāmatā, arī dzīvē nāk no Francijas,» paskaidro Nils. Otra grāmatīņa *Grafiti noslēpums* tapusi, kad Nilam bija divpadsmit gadu, un arī tajā tīģerēni šķetina kādu noslēpumu. Abām grāmatīņām beigās ir pa nelielai vārdnīcai. Grāmatai *Ekspedīcija Zaķusalā* tā ir latviešu–franču valodas vārdnīca, savukārt grāmatas *Grafiti noslēpums* nobeigumā atrodama neliela ielu mākslas terminu vārdnīca. Šādi lastājos tiek raisīta interese par franču valodu un mākslu. Izdevniecībā tapusi arī franču sinoloģes Lizas Bresneres grāmata *Sapnis katrai naktij*, kas darbojas pēc līdzīga principa – atmodinot lastājos interesi par Ķīnu un tās kultūru.

Pirmajā nodarbības daļā abi autori stāstīja viesiem par grāmatām, to tapšanas un veidošanas procesu. Līdzī viņi bija atveduši lielas papīra loksnes, uz kādām drukā grāmatas, gan apdrukātas, gan tukšas. «Lielās apdrukātās loksnes sagriež tikai pēc tam. Arī man tas iesākumā bija pārsteigums,» atzīst Braķe-Klaverī. Savukārt otrajā nodarbības daļā bērniem bija iespēja uz lielajām, baltajām grāmatu papīra loksņēm, iedvesmojoties no grāmatas *Ekspedīcija Zaķusalā* ilustrācijām, uzzīmēt pašiem savas sapņu mājiņas kokā.

Projektu *Uzzīmē, ko tu lasi!* organizē Pārventas bibliotēka, un tas tap ar Valsts kultūrkapitāla fonda finansīšu atbalstu. ■

Grāmatu autori Nils Klaverī un Lelde Braķe-Klaverī Pārventas pamatskolas 2.b klases audzēkņus iepazīstināja ar divām pašu radītajām un izdotajām grāmatām.

Paldies bibliotēkai!

— Grāmatas lasām daudz! Katrs bērns mēnesī izlasa vismaz vienu grāmatu un par to pastāsta citiem. Lai mazliet sagatavotos nodarbībai bibliotēkā, klasē arī ar šīm abām grāmatīņām bijām jau iepazīzinuši. Bērniem nodarbība ļoti patika! Viņi strādāja pa pāriem un zīmēja paši savas sapņu mājiņas. Nodarbības vidū viņiem bija iespēja piedalīties konkursā, kurā bija jāatrod un jāaskaita mazas oliņas, kas paslēpušās grāmatīņas ilustrācijās. Ar to viņi tika galā lieliski un tika pie mazām dāvanīņām – interaktīvām grāmatīņām. Mums klasē ir divi puīši, kuri daudz un labi runā angļiski, līdz ar to viņi tika pie grāmatīņām angļu valodā. Arī klase saņēma dāvanā dažādas krāsojamās lapas, kas drukātas ģimenes izdevniecībā *Sapņu spalva*. Strādājām apmēram pusotru stundu, un neviens nenāca teikt, ka ir noguris vai ka viņam būtu apnīcis. Gluži otrādi – bija jāskatās pulkstenī, lai nenokavētu laiku, kad jādodas mājās. Nākamajā rītā mazliet klasē aprunājāmies, apskatījām paveikto un turpinājām zīmēt un krāsot arī skolā. Mums visiem bija ļoti interesanti! Projekts *Uzzīmē, ko tu lasi!* vēl turpinās, un nākamreiz bibliotēkas pasākumā piedalīsies mūsu pirmsskolas bērni. Šādas nodarbības ir ļoti vērtīgas. Liels paldies bibliotēkai!

Vita Lorence
Pārventas pamatskolas skolotāja

Avots: Ventas Balss
Datums: 15-11-2022

Bibliotēka koncertzālē – unikāls projekts

Koncertzālei *Latvija* veiksmīgi izvērtusies sadarbība ar Mūzikas bibliotēku, kas savas durvis vērusi tās ēkas 2. stāvā. Aizsākot rakstu sēriju par koncertzāles pienesumu, kā arī tās iespējām, Inga Aulmane stāsta par Mūzikas bibliotēkas mijiedarbību ar koncertzāli.

«Mūzikas bibliotēka koncertzālē *Latvija* ir netipisks un īpašs projekts, kāda līdzīga nav citviet Latvijā. Iepriekš mākslas un mūzikas nodaļa atradās Ventspils Galvenajā bibliotēkā, bet līdz ar jaunās koncertzāles būvniecību Ventspilī radās jauns sadarbības modelis – bibliotēka kļuva par papildinājumu koncertzālei un daļu no Ventspils Mūzikas vidusskolas,» stāsta Mūzikas bibliotēkas vadītāja Inga Aulmane, uzsverot, ka koncertzāles *Latvija* telpās ienāk ne tikai Mūzikas vidusskolas audzēkņi, bet arī tie, kas meklē labu mūziku vai notis savam instrumentam. Kā uzsver Aulmane, bibliotēkā var klausīties ierakstus, spēlēt kokli vai dziedāt tautsdziesmas īpašos vakaros. Mīļi gaidītas arī ģimenes ar bērniem, lai jau no mazotnes palīdzētu tiem iejusties mūzikas pasaulē. Bibliotēkas vadītāja izveidojusi pasākumu ciklu, kurā ventspilnieki labprāt iesaistās un atbalsta. «Bibliotēkai vidēji ir 150–200 apmeklējumu dienā. Ikreiz, kad dodos ar mūzikas lekcijām pie interesentiem, vienmēr popularizēju koncertzāli, ņemu to vienmēr sev līdzi,» turpina bibliotēkas vadītāja.

Viņa arī pastāsta, ka bibliotēka koncertzālē nebūt nav unikāla

pieredze pasaulē, tomēr Latvijā tas ir īpašs projekts, kas joprojām spēj iepriecināt un pārsteigt ne tikai ikdienas apmeklētājus, bet arī profesionālus mūziķus, kas uzstājas koncertzālē. «Esmu gandarīta, ka sadarbība ar koncertzāli veidojas ļoti veiksmīgi. Mūsu pakalpojums pieejams gan koncertzāles apmeklētājiem, gan dažādu kolektīvu vadītājiem, dalībniekiem. Viens no veiksmīgajiem sadarbības modeļiem ir ekskursiju organizēšana. Mūzikas bibliotēka šogad jau novadījusi 20 ekskursijas – uzņemot pedagogus, sadarbības partnerus, bibliotekārus no citurienes,» tā Aulmane. Viņa arī pastāsta, ka sadarbībā ar koncertzāli Mūzikas bibliotēkas ekskursiju dalībnieki var apskatīt ne tikai pašas telpas, bet arī lielo zāli, ērģeles, unikālās klavieres, mākslinieku telpas. «Šie skaistie audiokrēsli, kuros var klausīties mūziku, pieder *Kurzemes filharmonijai*. Mēs rādām, kā ar tiem rīkoties. Mūzikas bibliotēka ir teju kā priekšskatuves durvis koncertzālei, uz kurieni nāk dažādi cilvēki. Atnākot uz bibliotēku, apmeklētājs sastopas arī koncertzāles iespējām,» pārliecināta Aulmane.

Mūzikas bibliotēkas auditorija rīta pusē un pēcpusdienā atšķiras

Foto: Kintaps Anikšens

Mūzikas klausīšanās kapsulas – olas formas krēsli ērtai mūzikas baudīšanai, kur apmeklētājs var apsēsties un izolēt sevi no apkārt notiekošā.

– vispirms tie ir Mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi, pēcpusdienā – Bērnu mūzikas skolas audzēkņi. Vecāki var būt droši par saviem bērniem, jo, atnākot uz mūzikas skolu ātrāk, viņi var doties uz Mūzikas bibliotēku, kur var mācīties, izmantot datorus, spēlēt klavieres, klausīties mūziku, pavadīt laiku klusuma telpā, «sastopoties ar šo visu, bibliotēkas apmeklētāji ir sajūsmā», norāda vadītāja.

Ir vajadzīgs laiks, lai cilvēki pierastu pie jaunās vietas, lai saskatītu, ko Mūzikas bibliotēkā var darīt un gūt, pārliecināta Aulmane. Viņa aicina apmeklēt Mūzikas bibliotēku ikvienu ventspilnieku, kuram, iespējams, ikdienā nav pārāk lielas saskares ar Mūzikas

skolu, koncertzāli. «Pricējās, ka mūs arvien vairāk atrod arī Ventspils Tehnikuma un pilsētas vidusskolu audzēkņi, kuri nemācās Mūzikas vidusskolā. Savās izbraukuma mūzikas lekcijās stāstu par koncertzāles unikalitāti, tajā esošo Mūzikas bibliotēku, par iespēju ienākt šajās telpās ikvienam, kam radusies vēlme paklausīties labu mūziku vai noskatīties filmu. Esam atvērti visiem, jo bibliotēka, tostarp arī mūzikas, mūsdienās ir gan informācijas ieguves vieta, gan arī vieta komunikācijai,» bilst Aulmane. ■

**KONCERTZĀLE
LATVIJA**

Avots: Ventas Balss

Datums: 25-11-2022

Apstiprinātas izmaiņas Blomes un Vidagas bibliotēkās

No 1. novembra palielināta Blomes bibliotēkas pieejamība, nodrošinot darbiniekam lielāku amata slodzi. Vidagas bibliotēkai mainīta atrašanās vieta un adrese, kā arī darba laiks.

Smiltenes novada pašvaldības domes oktobra mēneša sēdē tika apstiprinātas izmaiņas Kultūras un tūrisma pārvaldes amata vienību sarakstā, izmainot Blomes bibliotēkas vadītāja amata slodzi. Līdz ar to turpmāk bibliotēka Blomes pagastā apmeklētājiem būs atvērta biežāk. Blomes bibliotēkas darba laiks no 1. novembra:

- pirmdiena 8.30 – 18.00, pārtraukums no plkst. 12.30 līdz 13.00;
- otrdiena – ceturtdiena plkst. 8.30 – 17.00, pārtraukums no plkst. 12.30 līdz 13.00;
- piektdiena plkst. 8.30 – 11.30.

Sēdē tika apstiprināta arī Vidagas bibliotēkas jaunā adrese – „Sikšņu skola”, Vidaga, Virešu pagasts. Oktobrī bibliotēka ar Virešu pagasta pārvaldes aktīvu atbalstu tika pārvietota uz Sikšņu skolu, iegūstot plašākas, gaišākas, pieejamākas telpas. Adrese ir mainījusies, taču telefona numurs ir līdzšinējais – 68610677 (Tele2), bet ir izmaiņas darba laikā.

Vidagas bibliotēkas darba laiks no 1. novembra:

- pirmdiena 8.30 – 18.00, pārtraukums no plkst. 12.30 līdz 13.00;
- otrdiena – slēgts;
- trešdiena – piektdiena plkst. 8.30 – 17.00, pārtraukums no plkst. 12.30 līdz 13.00.

Virešu pagasta pārvalde, Virešu kultūras nams un Vidagas bibliotēka 11. novembrī aicina Virešu pagasta iedzīvotājus un viesus uz Atvērto durvju dienu Sikšņu skolā, lai iepazītos ar iestāžu izvietojumu, iekārtojumu, ar piedāvājumiem pakalpojumiem un saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām. Sekojiet Virešu pagasta informācijai!

Kā mēdz teikt – nekas nav tik stabils, kā pārmaiņas. Dzīve notiek kustībā. Lai mums ir stipras bibliotēkas, zinoši bibliotekāri un gudra vietējā kopiena!

Inta Mežule

Smiltenes novada bibliotēkas
vadītāja

VĒRTĒJA BIBLIOTĒKU

2. novembrī Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (RTA) bibliotēku apmeklēja Akreditācijas komisijas ekspertes – Anita Goldberga (Latvijas Nacionālā bibliotēka) un Ligita Gjortleire (Juridiskās augstskolas bibliotēka), lai vērtētu bibliotēkas darbu.

Bibliotēkas akreditācijas ekspertu komisija izvērtēja bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likumam un LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 709 "Bibliotēku akreditācijas noteikumi".

Gatavojoties vizītei, ekspertes iepazinās ar bibliotēkas iekšējiem normatīvajiem un plānošanas dokumentiem, bibliotēkas pašnovērtējuma ziņojumu, bibliotēkas statistiskajiem pamatrādītājiem un resursu piedāvājumu. Vizītes laikā novērtēja bibliotēkas infrastruktūru, sniegto pakalpojumu kvalitāti, tehnisko nodrošinājumu, tikās ar akadēmijas vadību, intervēja bibliotēkas darbiniekus.

Sarunās tika akcentēta biblio-

tēkas lielā nozīme studiju un pētniecības procesā. Aplūkojot RTA lasītavas un abonementa telpas, novērtējot plašo un daudzveidīgo grāmatu, periodisko izdevumu klāstu, kā arī pieejamās datu bāzes, ekspertes atzinīgi novērtēja akadēmijas un bibliotēkas darbinieku ieguldījumu bibliotēkas attīstībā, apliecinot, ka bibliotēka pilnībā atbilst mūsdienīgai struktūrvienībai, kas vērsta uz klientu apkalpošanu un atbilstošu pakalpojumu nodrošināšanu.

Latvijas bibliotēku padomes atzinums un Kultūras ministrijas pieņemtais lēmums par bibliotēkas akreditāciju ir sagaidāms šī gada decembrī.

RTA Sabiedrisko attiecību nodaļa

Publicitātes foto

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 17-11-2022

Ainažu bibliotēkā tikšanās ar rakstnieci Sandru Švarcu

Mārtiņdienas noskaņās Ainažu bibliotēkā tikāmies ar rakstnieci Sandru Švarcu, kura literatūrā debitēja ar piedalīšanos *Lata romānu* konkursā 2016. gadā. Viņas romāns *Rotaļas mijkrēsli*, kas stāstīja par mīlestību, senu naidu, skaudību un nerimstošām kaislībām, kļuva par tā laureātu. Savukārt romānā *Gliemezis uz rīta takas* risinātas sarežģītas un sāpīgas ģimenes attiecības un precīzi izzīmēti tēli.

Sarunās ar autori, kura patlaban strādā dzīvnieku patversmē *Mežavairogi*, uzzinājām par viņas lielo mīlestību pret dzīvniekiem, jo īpaši suņiem. Droši vien tāpēc grāmatīnā *Suņu mamma* viņa stāsta tieši par viņiem un to attiecībām ar cilvēkiem un citiem dzīvniekiem. Sākumā iecerēta grāmata pieaugušajiem, bet vēlāk izrādījies, ka to var lasīt visa ģimene. Rakstniecei padomā esot arī otra grāmata par šiem četrkājainiem. Autorei arī smagos brīžos spēku palīdz rast pastaigas ar suņiem un atslēgšanās no visa dabā.

Viešņa lasītājiem pastāstīja, ka viņa aizrauj detektīvsīzēti, patīk psiholoģija un kriminālistika. Viņas romānos *Klusumu meklējot* un *Pats trakākais* var sastapties ar cilvēku psiheš tumšajām pusēm un noslēpumainu slepkavību izmeklēšanu. Autorei patīk spraiģsi sižets un spēles ar tēliem. Pati nekad nezinot, kā darbs beigsies, jo personāži sākot darboties paši, tālab arī lasītājs jūtas pārsteigts un ieintrigēts par atrisinājumu.

Sarunas ritēja sirsnīgā atmosfērā, klausītājiem uzdodot jautājumus. Interesantākā jautājuma autorei viešņa, kura ļoti ie-

Sandra Švarca tikšanās laikā Ainažos

cienījusi japāņu autora Haruki Murakami darbus, kā arī Baibas Ziles un Monikas Ziles romānus, uzdāvināja savu jauno grāmatu *Pats trakākais* ar autogrāfu. Starp citu, S. Švarca arī tulko (krievu val.), tāpat raksta dzeju. Viens no viņas dzejoļiem iesūtīts konkursam Itālijā un iekļuvis laureātu skaitā.

Kā jau Mārtiņdienā pieklājas, cienājāmies ar saldumiem un katrs dalībnieks saņēma rudenīgas dāvanīņas no bibliotēkas.

Sanita KĀNĪTE,
Ainažu bibliotēkas vadītāja

Avots: Auseklis

Datums: 22-11-2022

Miezītes bibliotēkā atklāj Jelgavas atbrīvošanai veltītu izstādi

Patriotiskajā nedēļā un sešas dienas pirms 21. novembra, kad notiek tradicionālie pasākumi par godu Jelgavas atbrīvošanai no bermontiēšiem, pilsētas bibliotēkas Miezītes filiālē atklāta izstāde, kas stāsta par varonīgo kaujas grupas komandieri Artūru Kēleru. Par Jelgavas kaujām viņš tika apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeni.

Miezītes bibliotēkas vadītāja Liene Vespere stāsta, ka izstādes ierosinātais un autors ir Ilgars Puškevics, kas dzīvo kaimiņos un ir arī bibliotēkas lasītājs. "Reiz pavasarī Puškevica kungs bija ienācis, lai nokopētu materiālus par Artūru Kēleru. Tā vārds pa vārdam sarunā un no dokumentu kopijām man kļuva skaidrs, ka te var iznākt izstāde. Kēlera kaujas grupas cīņas notika tepat līdzās Miezītes bibliotēkas apkaimē."

Zemessardzes veterāns I. Puškevics, stāstot par to, kā pievērsies A. Kēlera kara gaitu un dzīves izpētei, atklāj, ka viņu saistīja līdzīgie likteņi – gan tēvs policijas uzraugs Ventspīli Alfrēds Puškevics, gan A. Kēlers gājuši bojā soda nometnē Krievijā, Vjatlagā, kur viņi aizvesti pēc apcietināšanas jau Padomju Savienības okupētajā Latvijā.

2009. gadā pēc I. Puškevica ierosmes ar Jelgavas novada pašvaldības atbalstu Livbērzes pagasta Vārpas ciemā par godu A. Kēlera kaujas grupai tika uzstādīts piemiņas akmens, ko darinājis Jelgavas akmeņkalis Neils Saksons. "2009. gadā bija šaubas par to, vai piemiņas zīmi Artūram Kēleram prātīgāk nebūtu uzstādīt pilsētā, tomēr viedokļi pārsvērās uz to, ka akmenim jāatrodas Kēlera bataljona vēsturiskajās kauju vietās, un domāju, ka izvēle bija pareiza. Jelgavā dažādu vēsturisku piemiņas zīmju ir daudz, bet Vārpas ciemā tā ir vienīgā," teic I. Puškevics, piebilstot, ka par godu Kēlera grupas uzvarai pilsētā ir Uzvaras iela. Pirms Jelgavas atbrīvošanas kaujām tai bija Ežera ielas nosaukums. I. Puškevics domā, ka Kēlera kaujas grupas kritušie visdrīzāk apglabāti Meža kapos. Kritušo varētu būt septiņpadsmit, tomēr šīs ziņas ir nepilnīgas. Tolaik jau kauju vietās kritušos neglabāja.

Izstādes atklāšanas brīdī tika izvērsti arī Jelgavas 3. kājnieku pulka restaurētais un Jelgavas muzejā glabātais karogs, jo pēc Latvijas At-

ZEMESSARDZES virsseržants Ēriks Grinevics ar jaunākajiem bērniem Kristoferu un Rebeku klausās Lienes Vesteres stāstu par izstādi.

FOTO: GAITIS GRŪTUPS

ARTŪRS KĒLERS

brīvošanas cīņām A. Kēlers šajā Latvijas armijas pulkā dienēja. Klāt bija arī karoga atjaunošanas organizators Zemessardzes veterāns Jānis Melnis. Izstādes atklāšanā piedalījās arī Zemessardzes 52. kaujas atbalsta bataljona zemessargi. Starp viņiem bija arī virsseržants Ēriks Grinevics. Viņš ir labi pazīstams kā jaunsargu instruktors, kas parasti 21. novembrī kopā ar jaunsargiem piedalās Jelgavas atbrīvošanai veltītajos pasākumos. "Bērniem un jauniešiem ir jāstāsta par vēsturi," uzsvēra Ē. Grinevics. Ar skolēnu līdzdalību jaunsargu bāzē Lielplatones pagasta Tiso, kur atrodas mācību bāze, top Zemgales

JELGAVAS 3. kājnieku pulka karoga devīze ir tāda pati kā Jelgavas 52. kaujas atbalsta bataljona karogam: "Mēs iesim tur, kur Tēvu zeme sauks".

nacionālās pretošanās kustības ekspozīcija. Stāstot par Jaunsardzes problēmām, Ē. Grinevics piebilda, ka saistībā ar Jaunsardzes centra prasībām viņa vadītie jaunsargi kopš 1. septembra diemžēl vairs par tādām neskaitās. Ar Jelgavas novada pašvaldības atbalstu viņš tagad šos jauniešus apvieno izdzīvošanas pulciņos.

Savukārt par to, ka valsts limeni netiek pievērstā pienācīga uzmanība Latvijas vēsturei, runāja Kalnciema vidusskolas vēstures skolotājs Alvilis Apsītis. Viņš pateicās bibliotēkas vadītājai L. Vesperei par vērtīgo iniciatīvu, sarīkojot A. Kēlera piemiņas izstādi.

— Gaitis Grūtups

